

ARHIVAAR KALJU LEPIK

IN MEMORIAM

Idakaarest tagasi koju jõudes ootas mind ees sõnum, mis hinge lõikas. Otsin riulilt paksude köidete vahelt õhukese rohelisekaanelise vihiku:

Hotell

ööde linn

voodite linn

magajate linn

turistide ja proovireisijate linn

abiellujate ja abielurikkujate linn

rahameeste ja lõbutüdrukute linn

teenijate ja teenitavate linn

Vihmast märjal asfaldil neoontulede

päevalilled

jalad kalossides lakkkingades katkistes

saabastes

sammud tammuvad ruttavad sammuvad

varjud vihmast märjal asfaldil võõrad

tuttavad

Novembrilõpu pimedad tuulised lõrtsisegused päevad A.D. 1990. Olen esimest korda elus lääne suurlinnas – Stockholmis. Ja seesama rohelisekaaneline vihik autoripoolse sissekan-
degaga neid aastatetaguseid aegu meenutamas:

*heale kokkusaamisele
Balti Arhiivi päevadel
mõteldes*

*Stockholm, 3.12.1990
Kalju Lepik*

Kalju Lepik on Eesti tuntumaid poeete ja tema paguluses kirjutatud luuletused olid tuntud juba okupeeritud Eestis. Kalju Lepiku nimest ei saanud mööda minna ka 1975. aastal ilmunud "Eesti kirjanduse biograafiline leksikon". Kuid Kalju Lepik ei olnud ainult kirja-
mees. Meie esimene kohtumine oli hoopiski seotud arhiivide ja arhiivindusega: Balti Arhiiv korraldas koos Rootsi Riigiarhiiviga Stockhol-
mis Balti Arhiivi Päevad, millest oli Eestist kut-
sutud osalejaid seitse. Ürituse ettevalmistami-
se ja läbiviimise põhiraskus oli pandud Anna
Talvele ja Aino Lepikule. Kui selgus, et üritu-
se üheks algatajaks oli luuletaja Kalju Lepik,
kes osutus olema aastatepikkuse kogemusega
arhivaar, olin ausalt öeldes päris üllatunud: ei
ole just tavaline, et loomult looja oleks ühtla-
si ka loomult hoidja. Aino Lepik seletas oma
isa ja ka iseenda arhivaariks olemist: pagulu-
ses tuleb kõigil kõigega tegelda.

Kalju Lepik tutvustas Balti Arhiivi loomist ja tegevust: teda oli kutsutud Balti Arhiivi loo-
misel 1966. aastal selle juhatajaks. Balti Arhi-
vi korraldatud päevad olid esimeseks ulatus-
likuks Eesti kodu- ja pagulasarhivaaride tõiseks
kohtumiseks, mis panid aluse edasisele koos-
tööle ja ühisüritustele. Kalju Lepik tundis
suurt huvi äsja taas tegevust alustanud Eesti
Arhivaaride Ühingu vastu. Ta leidis ühingu
põhikirjalised eesmärgid olulised olevat ja kir-
jutas avalduse:

*"Palun mind vastu võtta Eesti Arhivaaride
Ühingu liikmeks. Olen sündinud 7.10.1920
Koerus. Olen Balti Arhiivi juhataja.*

Kalju Lepik

29. novembril 1990 Stockholmis"

Pidades silmas Kalju Lepiku pikaajalist te-
gevust pagulasarhiivide kogumisel ja korral-
damisel Rootsis, otsustati ta 19. detsembril
1990 toimunud Eesti Arhivaaride Ühingu aas-
takoosolekul valida ühingu auliikmeks, talle
kirjutati välja liikmepilet number 58.

Kalju Lepik on arhivaarina jätnud tulevas-
tele põlvetele kindlasti vähemalt samaväärse
pärandi kui luuletaja Kalju Lepik. Tema sõber
ja kolleeg Arvo Mägi kirjutab Stockholmi Ees-
ti Päevalehes ilmunud järelehüüdes:

"Kalju Lepik oli südamega arhiivinduse ja
raamatukogumise juures, ta jätab maha suu-
red kultuurilised materjalivarud. Ta on olnud
täpsuse ja hoolikuse eeskuju nii arhiivide kor-
raldamise ja hoolitsemise kui eesti organisat-
sioonide majandusliku külje korraldamise
alal."

Ise luues, suutis Kalju Lepik teiste poolt
loodut mõista, hinnata, hoida. Paljud loovvai-
mud on paraku just nendest võimetest ilma
jätud.

**Veed surevad. Sadu on lakanud.
Tulekarva on kivid ja muld.
Kes julgelt on minema hakand,
viib põlevast põõsast tuld.**

**Rannad tõusevad uhkelt püsti.
Surnud lained enam ei löö.
Varsti valge kirstu kaane
kinni lööb öö.**

Nõnda lõpeb Kalju Lepiku viiekümnes
eksemplaris Stockholmi linnas märtsis 1985
trükitud "Hotell". Väike rohelisekaaneline
vihik tundub käes raske köitena.

Peep Pillak

■ *Siin toodud, Balti Arhiivi tutvustava ette-
kande pidas Kalju Lepik III Eesti Arhivaaride
Päevadel Tallinna Kinomaja saalis 1993. aasta
27. mail.*